

Könnyűipari Szakmai Nap, BDSZ székház Budapest, 2018. október 8.

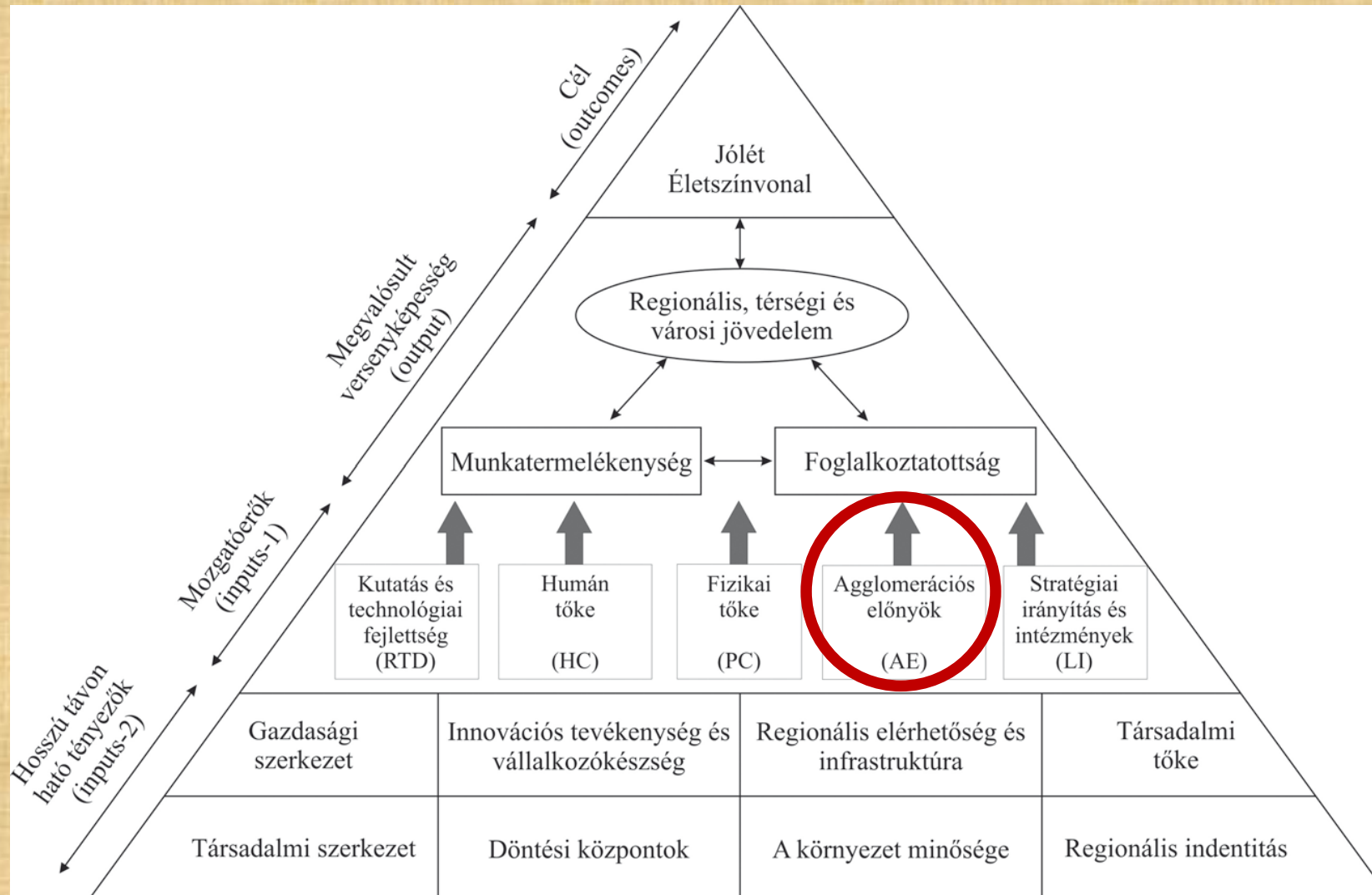
Az előadás a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj támogatásával készült.

***Bőr- és cipőipari helyzetkép,
Jász-Nagykun-Szolnok megyei
tapasztalatok tükrében***

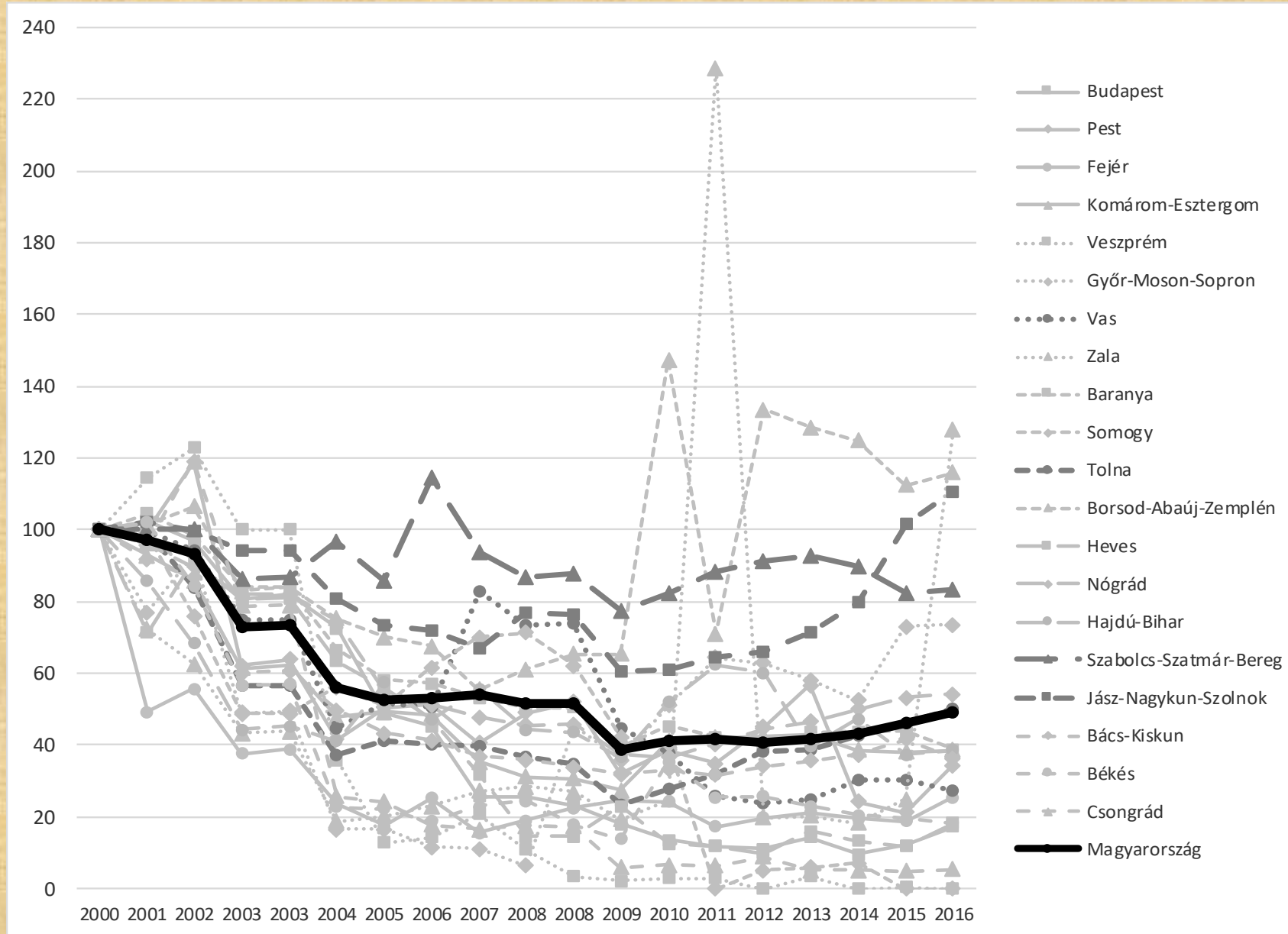
Molnár Ernő

Debreceni Egyetem Társadalomföldrajzi és Területfejlesztési Tanszék

Iparági koncentrációk a regionális gazdaságban

Forrás: Lengyel I. 2016

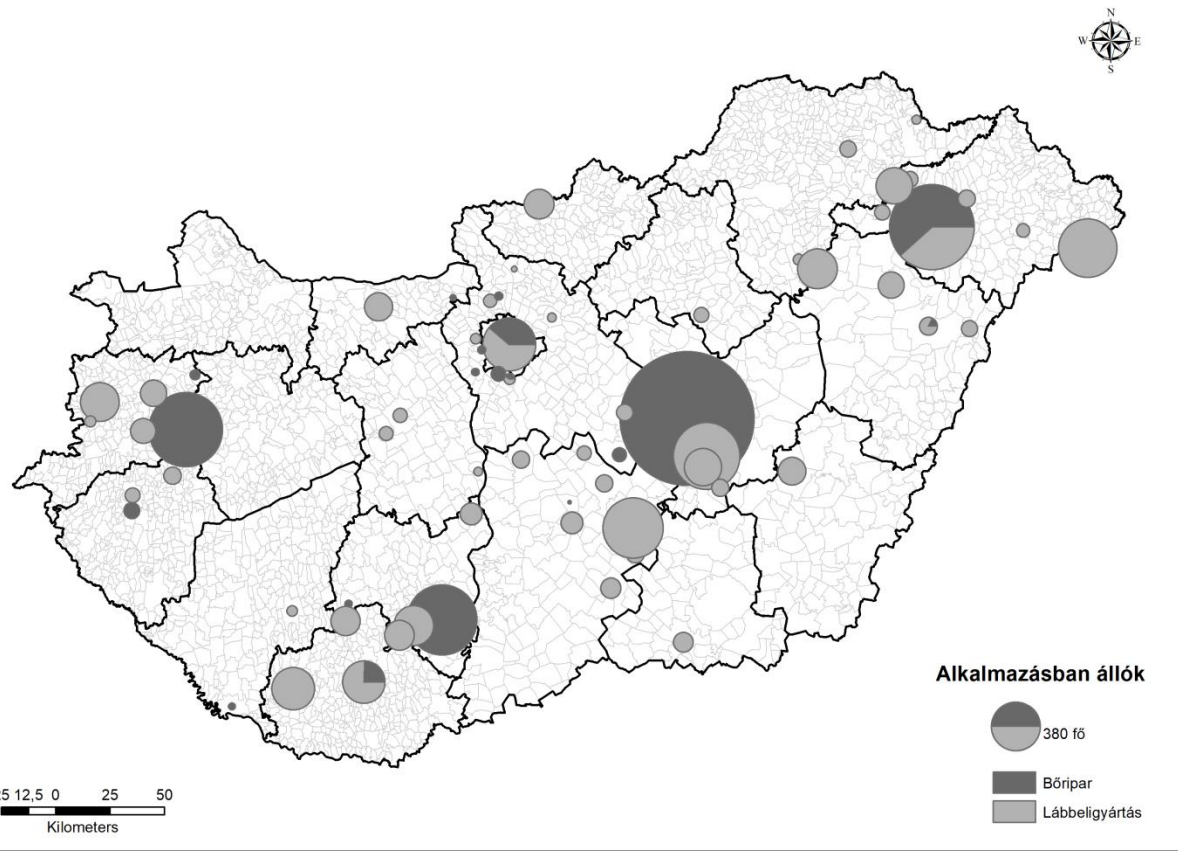

A bőrtermék- és lábbeligyártásban alkalmazottak létszámának változása megyénként, a 2000. évi érték százalékában; forrás: KSH alapján saját számítás

Potenciális klaszterek beazonosítására használt mutatók a bőrtermék- és lábbeligyártás megyei adataira (2000, 2016);

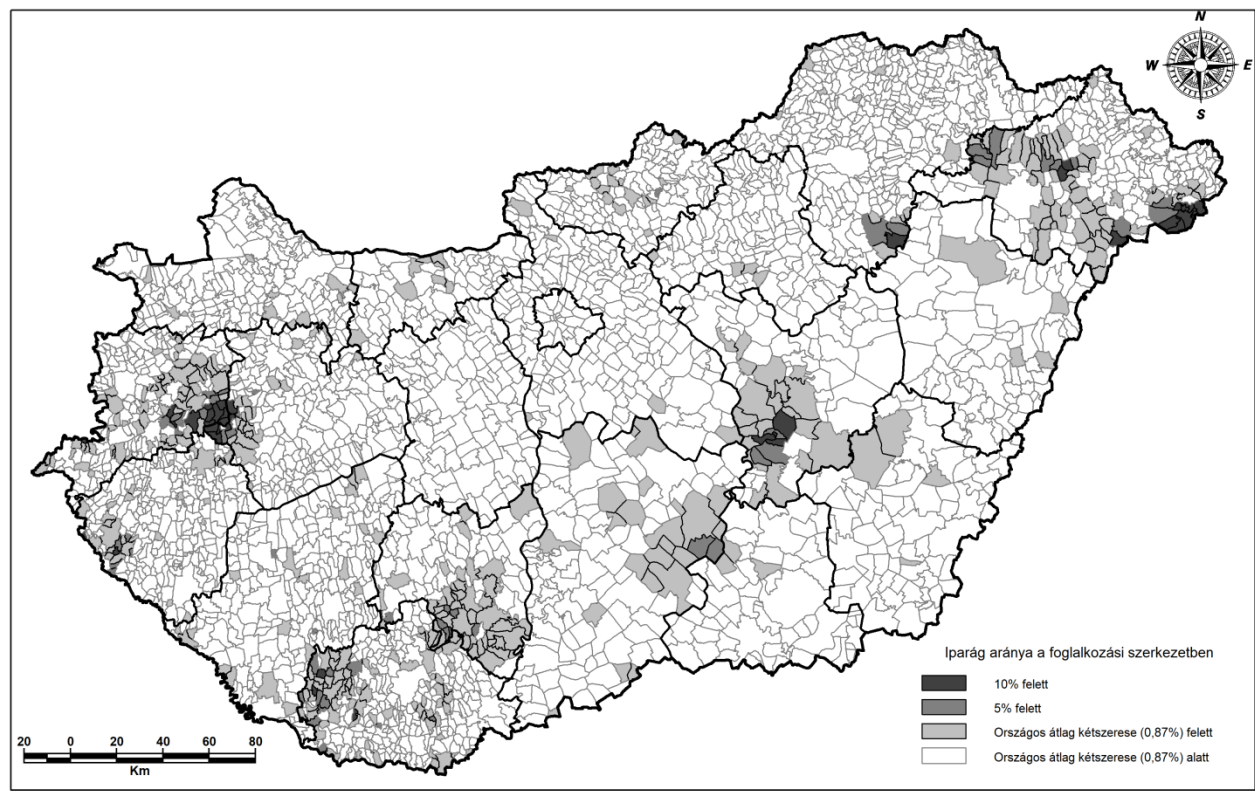
	2000			2016		
	<i>Méret</i>	<i>Fókusz</i>	<i>Specializáció</i>	<i>Méret</i>	<i>Fókusz</i>	<i>Specializáció</i>
Budapest	0,07	0,19	0,21	0,01	0,03	0,08
Vas	0,16	5,93	6,62	0,04	1,69	4,23
Baranya	0,06	1,81	2,02	0,02	0,71	1,79
Tolna	0,10	4,98	5,56	0,04	2,68	6,72
Nógrád	0,03	1,97	2,20	0,01	1,27	3,19
Szabolcs-Szatmár-Bereg	0,08	2,35	2,62	0,06	1,39	3,47
Jász-Nagykun-Szolnok	0,11	3,76	4,21	0,12	3,67	9,18
Bács-Kiskun	0,09	2,30	2,57	0,03	0,75	1,88
Magyarország	0,90	0,90	1,00	0,40	0,40	1,00

Forrás: KSH adatai, illetve Vas – Lengyel – Szakálné Kanó 2015 alapján saját számítás

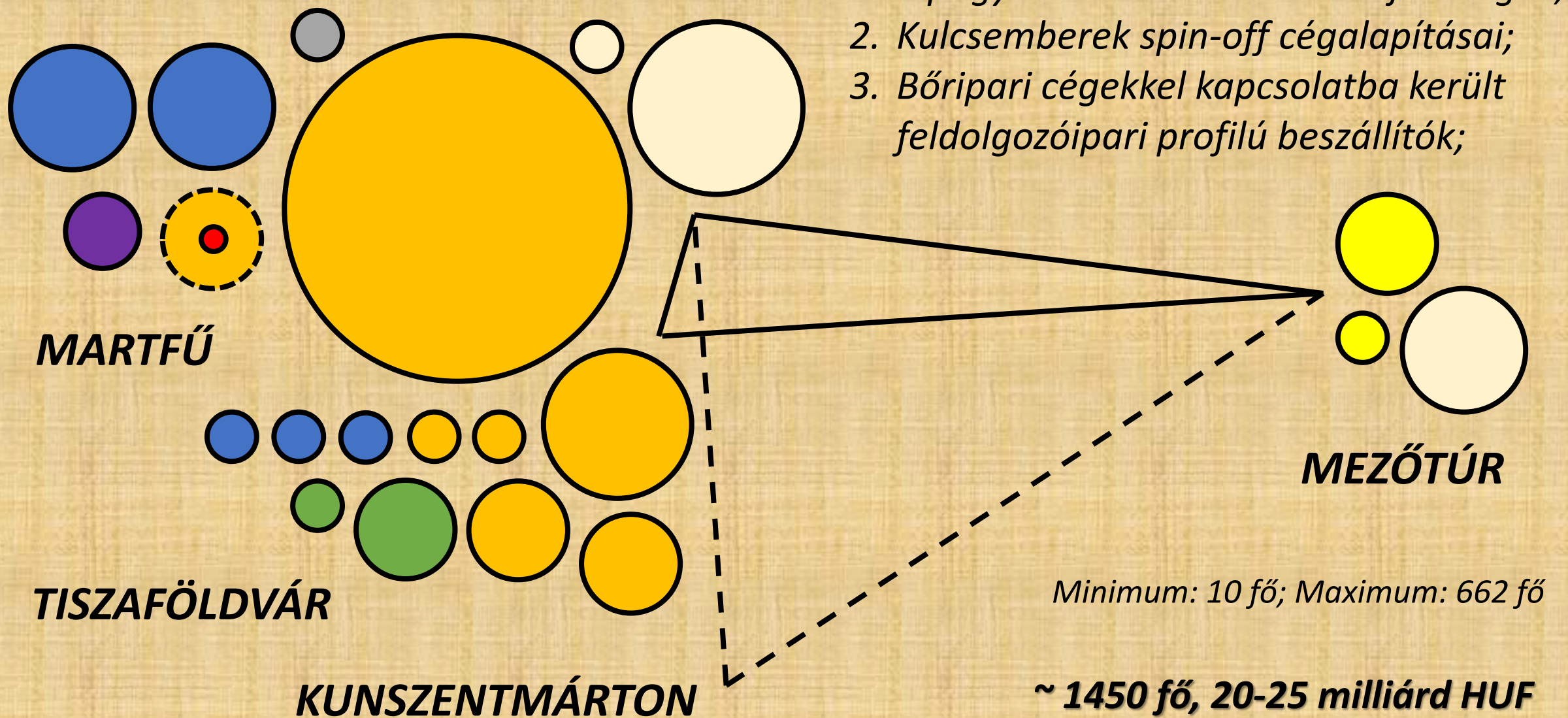

Alkalmazásban állók száma a bőrtermék- és lábbeligyártó iparban – legalább 5 főt foglalkoztató helyi vállalkozások (2017, fő);
 forrás: Creditreform adatai alapján szerkesztette Németh G.

A bőrtermék- és lábbeligyártó ipar súlya a foglalkozási szerkezetben (2011, %);
 forrás: KSH, népszámlálás adatai alapján szerkesztette Németh G.

A Tisza Cipőgyár utódai és az iparág beszállítói

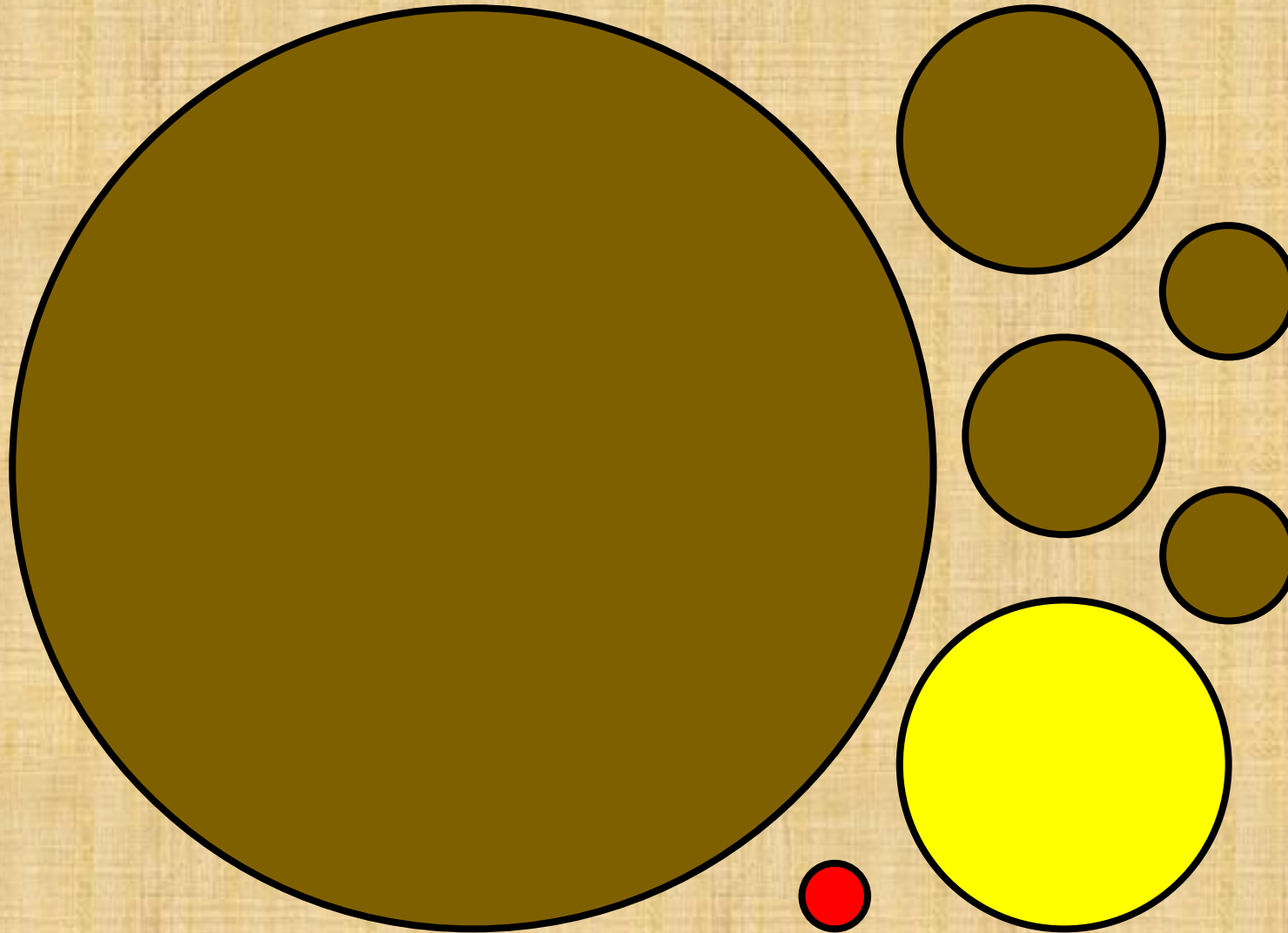
Cipőipari vállalkozások változatos stratégiái

- 1. Globális tényező-kiaknázó:** külföldi tulajdonos, akár több telephellyel is a világban, jelentős helyi üzem változatos funkciókkal, globális / regionális piacra termelés, magasabb árfekvésű vagy kisebb élőmunka-igényű termékek;
- 2. Alvállalkozó:** helyi tulajdonos, bér munkában készített cipőfelsőrészek vagy késztermékek külföldi vagy hazai megrendelő számára (egyre ritkább);
- 3. Specialista:** helyi tulajdonos, bér munka mellett saját fejlesztésű termékek, nagy hozzáadott értékű szegmensekben (egészségügyi lábbelik, segédeszközök);
- 4. Márkaépítő:** helyi tulajdonos, saját fejlesztésű termékek és lábbelimárka, kiegészítő jelleggel bér munka, új generáció a lábbeligyártásban (sportos utcai lábbelik);
- 5. Útkereső:** hazai tulajdonos, bér munkában készített termékek mellett saját fejlesztésű termékek több szegmensben (katonai, munkavédelmi lábbelik);

Cipőipari beszállítók a diverzifikáció útján

1. Talpgyártás helyett **műszaki gumitermékek** (80% közlekedés – járműipar);
2. A **piacvezető szabáskészgyártó**: hazai lábbeli- és autóipari bőrtermékgyártók jelentős részének kiszolgálása (külföldön is), csomagolóipar felé nyitás;
3. A **szerkezetváltó cipőipari szerszámgyártó**: protektorgyártó szerszámok, egyéb iparágak kiszolgálása, a világ egyik vezető könyvkötőgép-gyártója;
4. A **piacvezető bőr- és cipőipari gépjavító – felújító**: kapcsolatban az összes jelentősebb hazai lábbeligyártóval és autóipari bőrtermékgyártóval, lábbeligyártó vállalkozások Magyarországon és Romániában (kapcsolatok, gépek);
5. **Dobozolás** – nemcsak cipőgyártóknak: új iparágak felé nyitás;

A szolnoki BŐRTEX Szövetkezet „leszármazottai”

1. Prémium **autóipari bőrtermékek** (szabászat, festés, egyéb érték-növelés: pl. perforálás, K+F);
2. **Sebességváltó-alkatrészek** (fogók, takarók gyártása - bőr-, műbőr- és poliuretán termékek kompetencia központja);
3. **Üléshuzat varrása** (autók, vasúti kocsik, repülőgépek, stadionok);
4. **Búvárfelszerelések**, sporttáskák;
5. Ortopéd (egészségügyi) **lábbelik**;

~ 2850 fő, 70-75 milliárd HUF

Minimum: 14 fő; Maximum: 2090 fő

Két alrendszer közötti kapcsolatok

- **Piacok:** már létezett az Adidas és a Tisza Cipőgyár együttműködése, amikor a BŐRTEX kapcsolatba került sporttáska-gyártás terén a külföldi céggel;
- **Humán erőforrások:** egykori cipőgyári dolgozók nagy számban a bőripari cégeknél (bőriparból lábbeligyártásba irányuló, valamint bőripari és lábbeligyártó cégek közötti mozgás is van), ugyanakkor részben számít csak a munkaerő szakirányú képzettsége, minőségi munkaerő hiánya, fluktuáció;
- **Beszállítók:** autóiipari bőrtermékgyártó cégek által is használt, eredetileg cipőipart kiszolgáló helyi beszállítói háttér (szabáscékek, gépjavítás);

Területi kapcsolatok kiszélesedése?

Létrehozható-e klaszter a térségben?

- Hasonló problémákkal (humán erőforrás?) küzdő *vállalkozások*;
- Gazdasági szereplőik sikerességében érdekelt *önkormányzatok*;
- Gazdasági igényekhez elvben igazodó *szakképzési intézmény-fenntartó*;
- Könnyűipar újraszervezésében érdekelt *iparági szervezetek*;

- *Iparági határokon* túllépés lehetősége... textil- és ruházati ipar?
- *Térségi határokon* túllépés lehetősége... Gyomaendrőd, Kiskunság?

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

molnar.erno@science.unideb.hu